

## PLAN VAN AANPAK VERLAGING UITGAVEN BUIG<sup>1</sup>

### INLEIDING

Het BUIG-budget is een gebundelde uitkering van het rijk voor de bekostiging van uitkeringen op grond van de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ en het BBZ 2004 (voor zover deze laatste betrekking heeft op levensonderhoud voor startende ondernemers). Daarnaast kan hieruit ook het instrument loonkostensubsidie door gemeenten gefinancierd worden.

Op 1 januari 2015 is het nieuwe verdeelmodel voor de gebundelde uitkering (BUIG-middelen) in werking getreden. Door het kabinet is ervoor gekozen om 2015 en 2016 aan te merken als overgangsjaren. In 2017 wordt de nieuwe vangnetregeling ingevoerd waarbij de verdeling gebeurt op basis van de nieuwe verdeelsystematiek.

#### *Uitgaven BUIG.*

De prognose met betrekking tot de uitgaven voor 2016 is ongunstig. Op basis van de actuele ontwikkelingen lijkt het financiële tekort voor 2016 voor Senzer vooralsnog boven de € 2 miljoen uit te komen (-3,2%). In dit tekort is nog geen rekening gehouden met de door het Rijk toegezegde inter-temporele tegemoetkoming voor de extra kosten van bijstandsverlening aan statushouders. De verdeling van deze (voor)gefinancierde middelen (landelijk € 85 miljoen) vindt plaats conform de gerealiseerde taakstelling. De doorrekening van deze tegemoetkoming zal echter een verlaging van het verwacht tekort betekenen.

Het BUIG-budget voor 2016 dreigt op basis van deze prognose voor alle gemeenten binnen Senzer uit te komen op een tekort. Het tekort, tot 105% van de toegekende rijksbijdrage, dient de gemeente uit eigen middelen te bekostigen.

Voor het tekort boven de 5% kan de betreffende gemeente in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op grond van de Vangnetregeling. Hiervoor moeten zij voldoen aan een aantal, door het ministerie van SZW gestelde, formele voorwaarden.

Op basis van eigen prognoses lijken vooralsnog de gemeenten Asten, Laarbeek en Someren over 2016 uit te komen op een tekort boven de 5%. Er zijn echter nog enkele financiële onduidelijkheden zoals de hoogte van de inter-temporele tegemoetkoming en de hoogte van de definitieve rijksbijdrage.

Om die reden legt Senzer de colleges en gemeenteraden van alle regiogemeenten, naast de maandelijkse factsheets waarin wij de ontwikkeling van het volume alsmede de ontwikkeling van de uitgaven monitoren, deze geactualiseerde analyse van het Plan van Aanpak BUIG voor zodat altijd kan worden voldaan aan de voorwaarden voor een aanvullende uitkering op grond van de vangnetregeling.

---

<sup>1</sup> Bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten

# PLAN VAN AANPAK BUIG

## AANLEIDING

De prognose voor uitgaven van de BUIG in 2016 geeft voor alle gemeenten binnen de arbeidsmarkt Helmond-De Peel een negatief beeld. Bij deze prognose is gerekend met het, voor de gemeente geldende, nader voorlopige BUIG-budget.

Wanneer een gemeente voor 2016, bij een tekort op de uitgaven BUIG hoger dan 5%, een aanvullende uitkering wil aanvragen moet de gemeente, naast het monitoren van de uitgaven BUIG in het lopende jaar, in hetzelfde jaar ook al de volgende acties uitvoeren.

### *Voorwaarden:*

1. Monitoring uitgaven BUIG;
2. Analyse van het tekort op de BUIG-middelen met eventueel in te zetten maatregelen (*aangegeven in grijze kaders*);
3. College('s) moeten hierover zo vroeg mogelijk geadviseerd worden en akkoord gaan met de in te zetten maatregelen;
4. De Gemeenteraad(en) dienen hierover door het college geïnformeerd te worden en akkoord te gaan met de in te zetten maatregelen. De opvattingen van de gemeenteraad dient schriftelijk te worden vastgelegd.

## ANALYSE

Om helder te krijgen op welke onderdelen Senzer acties kan en moet ondernemen om de uitgaven van de BUIG te reduceren is een analyse opgesteld. Deze zijn gebaseerd op de gegevens zoals deze komen uit de CBS aanlevering en de DIVOSA Benchmark.

De Divosa Benchmark is een hulpmiddel voor gemeenten om de eigen prestaties in kaart te brengen en te vergelijken met de prestatie van andere gemeenten. De gemeente krijgt daarmee aanknopingspunten voor verbeteringen in de eigen organisatie. De indicatoren van de benchmark hebben een uitdrukkelijk leerdoel en zijn niet geschikt of bedoeld voor afrekening of verantwoording.

## GEMIDDELDE JAARUITKERING

Met de gemiddelde jaaruitkering hebben we het niet over de uitkering van de individuele uitkeringsgerechtigde maar over het berekende gemiddelde van de rijksbijdrage/aantal uitkeringsgerechtigden, dat als referentie wordt gebruikt door het rijk voor de verdeling van het macrobudget.

Bij de verdeling van het macrobudget 2016 is rekening gehouden met de effecten van het rijksbeleid als gevolg van de invoering van de Wet werk en bijstand en enkele andere wetten (o.a. kostendelersnorm). Hierbij is, met betrekking tot de kostendelersnorm, rekening gehouden met een overloopeffect van de invoering van de kostendelersnorm. Omdat de kostendelersnorm voor het zittend bestand pas halverwege 2015 is ingegaan, werkt het effect volgens het ministerie pas in 2016 volledig door in de gemiddelde uitkering.

Rekening houdend met het bovenstaande gaat het ministerie, bij de verdeling van het nader voorlopige macrobudget BUIG 2016, uit van een gemiddelde jaaruitkering van € 13.825,-.

### *Effecten kostendelersregeling.*

Binnen Senzer waren, zoals reeds verwacht, de gevolgen van de invoering van de kostendelersnorm voor het uitkeringsvolume en de BUIG-middelen minimaal. De gerealiseerde besparing op de BUIG kwam in de maand juli 2015 voor Senzer uit op € 50.000,-.

### *Onderdelen waarop de organisatie direct kan sturen.*

De gemiddelde jaaruitkering is het resultaat van volume (instroom en uitstroom), baten (terugvordering) en beperking van uitgaven door parttime inkomsten (waaronder parttime inkomsten uit werk).

Bruto jaaruitkering o.b.v. voortschrijdend gemiddelde	jan 2016	feb 2016	mrt 2016	apr 2016	mei 2016	jun 2016	jul 2016
Asten	14.775	14.705	14.727	14.877	14.307	14.409	14.496
Deurne	13.196	13.593	13.879	13.927	13.401	13.435	13.417
Geldrop-Mierlo	13.339	13.705	13.999	13.938	13.361	13.461	13.481
Gemert-Bakel	13.247	13.877	14.107	14.095	13.396	13.469	13.475
Helmond	13.486	13.829	14.070	14.191	13.595	13.654	13.684
Laarbeek	12.665	13.331	13.793	13.821	13.225	13.289	13.290
Someren	13.802	14.220	14.597	14.554	14.046	14.104	14.046
<b>Senzer</b>	<b>13.449</b>	<b>13.823</b>	<b>14.082</b>	<b>14.150</b>	<b>13.560</b>	<b>13.626</b>	<b>13.646</b>

bron: bruto uitgaven uit GWS4ALL

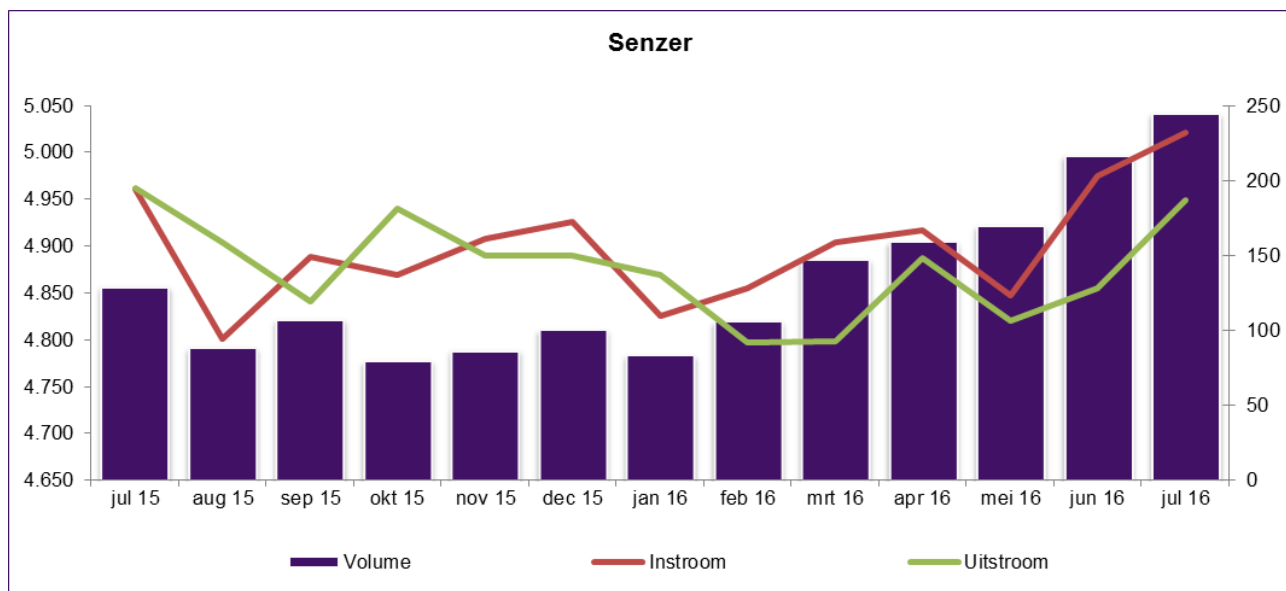
In het eerste PvA BUIG is de gemiddelde jaaruitkering vergeleken met het resultaat van de deelnemende gemeenten binnen de Benchmark. We constateren dat dit een oneigenlijke vergelijking is omdat ook het Rijk, bij de toekenning van het Macrobudget BUIG, uitgaat van een gemiddelde uitkering. Daarom ligt het meer voor de hand om de gemiddelde jaaruitkering van Senzer voortaan te vergelijken met het Rijk.

Als we de bruto jaaruitkering van Senzer voor 2016 (€ 13.646,-), berekend op basis van het voortschrijdend gemiddelde, afzetten tegen de gemiddelde jaaruitkering van € 13.972,-, waarmee gerekend is bij de vaststelling van het definitieve macrobudget 2016, zien we voor Senzer een positief resultaat van € 326,- per bruto gemiddelde jaaruitkering.

Dit betekent een goed resultaat op de ingezette acties voor de gemiddelde jaaruitkering. We zien echter dat het volume te hoog blijft.

#### ONTWIKKELING BIJSTANDSVOLUME SENZER

Volume Buig	jul-15 2015	aug 2015	sep 2015	okt 2015	nov 2015	dec 2015	jan 2016	feb 2016	mrt 2016	apr 2016	mei 2016	jun 2016	jul 2016
Instroom	194	94	149	137	161	172	110	128	159	167	123	203	232
Uitstroom	195	159	119	181	150	150	137	92	93	148	106	128	187
<b>Senzer</b>	<b>4.856</b>	<b>4.791</b>	<b>4.821</b>	<b>4.777</b>	<b>4.788</b>	<b>4.810</b>	<b>4.783</b>	<b>4.819</b>	<b>4.885</b>	<b>4.904</b>	<b>4.921</b>	<b>4.996</b>	<b>5.041</b>



Ontwikkeling volume BUIG (algemene bijstand, loaw, loaz en Bbz-levensonderhoud) Senzer.

#### Instroom.

De instroom zien we vanaf augustus 2015 geleidelijk oplopen met een sterke stijging vanaf maart 2016. Binnen team Uitkeringen zijn er na juli 2015 diverse acties uitgezet ter beperking van de instroom.

In dat verband zijn de volgende acties ingezet:

- De personele bezetting (planning) is aangepast aan het aantal intakes;
- Er is sprake van een overzichtelijke werkvoorraad. Hierdoor hebben we een adequaat beeld van het aantal werkzoekenden die mogelijk een uitkering gaan ontvangen;
- Hierdoor worden er minder voorschotten verstrekt. Dit leidt tot minder terugvordering in het geval dat de aanvraag niet leidt tot een uitkering, wat een kostenverlagend effect heeft;

- Geschikte werkzoekenden worden rechtstreeks geplaatst bij Direct Werk bv;
- Werkzoekenden aan de poort (50+) sluiten aan bij de training van het UWV voor 50 plussers (realisatie 1 november 2015);
- Werkzoekende(n)/uitkeringsgerechtigde(n) (55+) van het zittend bestand nemen, per direct deel aan de bijeenkomsten vanuit het UWV/Poort-project einde WW-inzicht. De effecten daarvan worden inzichtelijk gemaakt door de teammanagers Uitkeringen en voor opvolging teruggekoppeld naar arbeidsintegratie;
- Werkzoekenden aan de poort met schuldenproblematiek die belemmerend werkt voor re-integratie meteen verwijzen naar het project "grip op de knip";
- Werkzoekenden aan de poort nemen deel aan de groepstraining die door de LEV-groep wordt georganiseerd. Werkzoekenden worden hiervoor aangemeld bij de LEV-groep (t/m oktober 2015: 20 werkzoekenden);
- Organiseren van bijeenkomsten voor jongeren tijdens de zoektermijn (eerste 4 weken) ter ondersteuning richting een concreet plan van aanpak;
- Organiseren van groepsbijeenkomsten voor 27+ op onderstaande onderdelen:
  - schuldbeheersing;
  - wat betekent het hebben van een bijstandsuitkering;
  - groepscoaching;
  - self-image;
  - zelfbewustzijn;
  - arbeidsinzicht (self-efficacy, coping, sociale normen);
- Binnen team Uitkeringen is een pilot opgestart met als doel om een versterking van de relatie tussen uitkeringspecialist en werkzoekende/uitkeringsgerechtigde te onderzoeken. Hiermee wordt bedoeld om als organisatie de verbinding en een gezamenlijk commitment te verkrijgen met werkzoekende(n)/uitkeringsgerechtigde(n). Dit moet een basis leggen voor de werkwijze van Senzer. Er is gestart met een aantal uitkeringspecialisten met als doel deze werkwijze op te zetten en fasegewijs uit te rollen en daardoor draagvlak voor deze werkwijze te vergroten;
- Verschuiven betaaldatum ten behoeve van nieuwe instroom.

Aan deze projecten hebben 792 werkzoekende(n)/uitkeringsgerechtigde(n) deelgenomen en zijn er daardoor, binnen deze periode, 535 minder ingestroomd.

Instroom BUIG Senzer	jul-15 2015	aug 2015	sep 2015	okt 2015	nov 2015	dec 2015	jan 2016	feb 2016	mrt 2016	apr 2016	mei 2016	jun 2016	jul 2016
Asten	7	4	4	3	6	8	5	3	2	7	3	12	9
Deurne	19	15	9	5	12	18	12	18	14	13	10	18	21
Geldrop-Mierlo	30	12	19	18	20	25	10	18	23	32	18	39	37
Gemert-Bakel	13	7	17	14	13	17	9	10	17	10	16	18	21
Helmond	105	51	79	82	96	93	61	68	90	80	72	105	116
Laarbeek	18	2	9	13	4	9	5	5	4	9	3	6	20
Someren	2	3	12	2	10	2	8	6	9	16	1	5	8
<b>Senzer</b>	<b>194</b>	<b>94</b>	<b>149</b>	<b>137</b>	<b>161</b>	<b>172</b>	<b>110</b>	<b>128</b>	<b>159</b>	<b>167</b>	<b>123</b>	<b>203</b>	<b>232</b>

Bron: Cijfers CBS

### Statushouders

De verhoogde instroom van vergunninghouders betekent voor Senzer een toename van ruim 57,5% in juli 2016 (507) ten opzichte van juli 2015 (322). Voor de individuele gemeenten komt dit neer op: Astén 63.6%, Deurne 57.1%, Geldrop-Mierlo 89.4%, Gemert-Bakel 66.7%, Helmond 36.1%, Laarbeek 63.6% en Someren 100%.

Bestandsontwikkeling statushouders	jul 2015	aug 2015	sep 2015	okt 2015	nov 2015	dec 2015	jan 2016	feb 2016	mrt 2016	apr 2016	mei 2016	jun 2016	jul 2016
Asten	22	23	25	23	23	25	25	25	25	26	27	34	36
Deurne	49	52	52	53	53	54	55	60	61	62	63	69	77
Geldrop-Mierlo	47	50	56	59	58	64	61	65	63	71	70	80	89
Gemert-Bakel	30	31	31	34	36	38	39	39	41	42	44	46	50
Helmond	133	132	136	137	145	142	139	143	148	148	149	159	181
Laarbeek	22	23	23	26	26	29	32	32	32	34	34	36	36
Someren	19	19	22	23	24	24	24	24	26	32	32	34	38
<b>Senzer</b>	<b>322</b>	<b>330</b>	<b>345</b>	<b>355</b>	<b>365</b>	<b>376</b>	<b>375</b>	<b>388</b>	<b>396</b>	<b>415</b>	<b>419</b>	<b>458</b>	<b>507</b>

Bron: cijfers CBS

De rol van Senzer met betrekking tot de statushouders is dat zij zo snel mogelijk in het proces hun focus gericht hebben op werk indien mogelijk en anders op het maatschappelijk participeren.

Statushouders krijgen een algemene intake. Specifieke verdiepingsvragen rondom bijvoorbeeld competenties kunnen onderzocht worden met een verdiepende diagnose. Verder krijgen statushouders een uitkeringsintake en deze medewerker blijft verder gekoppeld aan de statushouder. Statushouders die in redelijke mate Nederlands of Engels spreken zullen direct bemiddeld worden door een van de participatiecoaches werk die gebiedsgericht werken, zodat er ook sterk ingezet kan worden op de plaatselijke arbeidsmarkt.

Het merendeel van de statushouders zal in aanvang worden doorgeleid naar de participatiecoach Taal en Integratie (aannee 80%). Ook deze participatiecoach werkt gebiedsgericht met belangrijkste taken:

- inzet op tegenprestatie;
- monitoren inburgering en taal;
- voorbereiden en overdracht op een traject naar werk;
- doorgeleiden naar beroepsopleidingen.

#### Analyse instroom

De toename van het aantal bijstandsuitkeringen lijkt hierdoor deels op conto van het aantal statushouders te komen. Naast de statushouders zien we echter ook een toename van het aantal loaw-uitkeringen (na bereiken max. WW).

Enkele aanvullende verklaringen voor de toename van het aantal bijstandsuitkeringen:

- Door de invoering van de Participatiewet is de groep mensen die aanspraak maakt op bijstand een stuk groter geworden. Mensen die vroeger in de Wsw of de Wajong kwamen, vallen nu onder de PW;
- De instroom van statushouders die in hun eerste periode in Nederland meestal zijn aangewezen op bijstand leidt tot een toename van het aantal bijstandsuitkeringen;
- Nieuw beleid rondom de WW leidt ertoe dat werkenden vanaf 2016 minder snel WW opbouwen, en dus bij werkloosheid eerder zijn aangewezen op (aanvullende) bijstand;
- 45-plussers die werkloos zijn geraakt en zijn doorgestroomd van de WW naar de bijstand hadden een kleinere kans om weer aan het werk te komen maar dit lijkt volgens de laatste berichten aan te trekken nu het weer beter gaat met de economie.

#### Uitstroom.

In het ondernemingsplan is voor de uitstroom een taakstelling opgelegd: 'uitstroom is instroom + 1%'.

De grafiek laat in september 2015 een verhoogde uitstroom zien en zakt hierna geleidelijk terug naar het laagste niveau in 12 maanden. Om de uitstroom te bevorderen leggen we de focus op reguliere uitstroom, naast het realiseren van de banenafspraken en de daarin neergelegde prioritering.

In het 2<sup>e</sup> kwartaal 2016 lijkt de uitstroom te verbeteren.

Volgens de taakstelling hadden er, in de periode juli 2015 t/m juli 2016 op grond van de instroomcijfers, 2.049 bijstandsuitkeringen beëindigd moeten worden (158 uitkeringen per maand). Door het achterblijven van het werkelijke aantal beëindigingen in deze periode (1.798) is het volume met 251 bijstandsuitkeringen toegenomen (21 uitkeringen per maand).

Uitstroom BUIG	jul-15	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul
Senzer	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Asten	4	7	5	7	3	3	3	1	5	4	4	3	5
Deurne	14	11	13	10	9	14	7	12	11	10	11	13	20
Geldrop-Mierlo	19	20	16	22	22	22	18	18	16	15	22	15	18
Gemert-Bakel	24	16	5	18	17	17	17	5	4	16	6	13	14
Helmond	116	89	78	105	86	80	77	45	53	90	53	77	118
Laarbeek	7	11	2	7	9	5	9	6	3	10	6	4	7
Someren	11	5	0	12	4	9	6	5	1	3	4	3	5
<b>Senzer</b>	<b>195</b>	<b>159</b>	<b>119</b>	<b>181</b>	<b>150</b>	<b>150</b>	<b>137</b>	<b>92</b>	<b>93</b>	<b>148</b>	<b>106</b>	<b>128</b>	<b>187</b>

Bron: Divosa benchmark

Reden uitstroom	jul-15	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul
Senzer	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Werk	85	70	50	75	56	64	41	30	31	50	32	50	55
Scholing	0	1	4	7	4	1	3	0	1	0	0	1	1
Andere inkomsten	11	15	5	7	9	5	13	5	5	14	4	5	16
Handhaving	12	15	10	13	14	6	13	9	7	11	10	10	19
Autonoom	52	33	26	55	42	40	36	27	28	29	28	37	46
Andere oorzaak	35	23	24	24	25	34	31	21	21	44	32	25	50

Omschrijving 'reden uitstroom' zijn vast omschreven door het CBS

### *Toelichting reden uitstroom*

- **Werk:** uitstroom door arbeid in dienstbetrekking of zelfstandig beroep of bedrijf ongeacht met eventuele inzet van loonkostensubsidie;
- **Scholing:** uitstroom i.v.m. het gaan volgen van onderwijs met recht op studiefinanciering;
- **Andere inkomsten:** uitkering arbeidsongeschiktheid, alimentatie, vermogensopbrengsten, ander inkomen en werkloosheidsuitkering;
  
- **Handhaving:** overschrijden maximale verblijfsduur buitenland, geen inlichtingen, niet verschenen op herhaalde oproep inlichtingenplicht, niet verschenen op herhaalde oproep re-integratiegesprek, en kunnen volgen van onderwijs maar dit niet doen;
- **Autonoom:** bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd, overlijden, detentie, verhuizing naar andere gemeente of buitenland en aangaan relatie;
- **Andere oorzaak:** bijvoorbeeld beëindiging op eigen verzoek van uitkeringsgerechtigde, bij onduidelijke verblijfplaats van uitkeringsgerechtigde, wijziging van uitkeringsregeling, oorzaak bij (bijstands)partner.

Het percentage dat in de periode juli 2015 t/m juli 2016 uitstroomde in verband met werkaanvaarding kwam uit op 36.5%.

Door het achterblijven van de uitstroom ten opzichte van de opgelegde taakstelling zijn er voor de tweede helft van 2016 nog enkele harde doelen toegevoegd, t.w.:

- 500 plaatsbare werkzoekende(n)/uitkeringsgerechtigde(n) met high potential laten uitstromen naar werk. Elke participatiecoach zorgt dat in het resterende jaar nog minimaal 5 werkzoekende(n)/uitkeringsgerechtigde(n) een baan krijgen;
- Nieuwe werkzoekende(n)/uitkeringsgerechtigde(n) in traject worden aangemeld bij de pilot Tempo-Team;
- Overige werkzoekende(n)/uitkeringsgerechtigde(n) die in traject zijn of moeten komen worden geplaatst op een werkstage. Alle leerwerkplekken dienen ingevuld te zijn;
- Statushouders nemen deel aan de pilot Refugee Talent Hub (samen met Amsterdam en Eindhoven).
- Out of the box-werkgevers: acties naar werkvelden die niet vallen onder de 7 hoofdsectoren van Senzer;
- Inzet van taalcoaching voor anderstaligen met een participatiewet-uitkering die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen.

De Refugee Talent Hub is een ecosysteem tussen Vluchteling-talenten, bedrijven, overheid en NGOs. Het doel van de Refugee Talent Hub is het matchen van vluchteling talent op basis van hun vaardigheden met een stage, baan of andere werkervaringsplek.

### *Overige acties "Werk"*

Het streven is om het gemiddeld percentage werkzoekende(n)/uitkeringsgerechtigde(n) met een bijstandsuitkering dat parttime werkt, in de periode 1 oktober 2015 tot 31 december 2016, verhoogd te hebben tot het aan de benchmark gerelateerd percentage (juli 2016: 10%). Naast de duurzame volledige uitstroom is onze focus tevens gericht op het sturen op parttime uitstroom maar ook uitstroom voor kortere periodes (uitzendwerk).

### *Toelichting overige acties werk*

De accountmanagers benaderen de werkgevers naar de mogelijkheden van (parttime) werk. Hierna dient de scout, om de realisatie van het streefdoel te bereiken, te ondersteunen middels extra plaatsingen. Wanneer een werkzoekende/ uitkeringsgerechtigde een uitkering ontvangt en geen parttime werkzaamheden heeft dan wordt toch nadrukkelijk tijdens de contacten door de participatiecoach de mogelijkheden voor parttime werk onderzocht. Arbeidsintegratie voert een actie uit dat tot doel heeft om iedere werkzoekende/ uitkeringsgerechtigde, die reeds parttime werkzaamheden heeft en daarnaast nog een uitkering, volledig uit te laten stromen. Dit door een directe benadering van de werkgevers waar de parttime werkzaamheden worden uitgevoerd met het doel om deze werkzaamheden uit te breiden zodat de werkzoekende/ uitkeringsgerechtigde uitkeringsonafhankelijk wordt.

### *Toelichting parttime ondernemen*

Er is een groep mensen met een bijstandsuitkering die in toenemende mate voor eigen rekening en risico wil werken, maar lopen er tegenaan dat het hen niet lukt om een levensvatbaar bedrijf op te zetten en fulltime hiermee bezig te zijn. Gelet op de veranderende arbeidsmarkt en de druk op de BUIG-middelen is het ook voor deze groep werkzoekende/ uitkeringsgerechtigde wenselijk om binnen de Participatiewet op parttime basis zelfstandige activiteiten uit te voeren. In dat verband willen de colleges en Senzer het uitvoeren van parttime ondernemerschap voor mensen met een bijstandsuitkering bevorderen. Dit geldt voor werkzoekende/ uitkeringsgerechtigde die al zelfstandige activiteiten uitvoeren en hiermee onvoldoende

verdienen om volledig uit te bijstand te blijven. Daartoe zijn de beleidsregels, het proces en de organisatie rondom Parttime ondernemen (voorheen Marginale zelfstandigen) in 2015 aangepast.

Binnen Senzer hadden in de periode juli 2015 t/m juli 2016 gemiddeld 423 werkzoekende/uitkeringsgerechtigde, naast hun uitkering, inkomsten uit arbeid. Dit was 9% per maand van het gemiddelde volume BUIG over dezelfde periode. De gemiddelde inkomsten per maand bedroegen € 579,- (zie onderstaande tabel voor de individuele gemeente).

Parttime inkomsten per gemeente	Asten	Deurne	Geldrop-Mierlo	Gemert-Bakel	Helmond	Laarbeek	Someren	Senzer
% parttime werk	6%	10%	9%	9%	9%	9%	8%	<b>9%</b>
Gemiddeld aantal p/m	11	42	68	33	233	20	16	<b>423</b>
Gemiddelde inkomsten p/m	€ 622	€ 505	€ 537	€ 587	€ 596	€ 588	€ 649	<b>€ 579</b>

Bron: Divosa benchmark

Binnen arbeidsintegratie zijn afspraken gemaakt om, naast inzet op volledig uitstroom, inzet te plegen op de parttime uitstroom door het motiveren van werkzoekende(n)/uitkeringsgerechtigde(n) om ook tijdelijke banen aan te nemen voor minder uren. Daarnaast worden werkzoekende(n)/uitkeringsgerechtigde(n) zowel door de participatiecoach als bij het Werkgeversplein gewezen op het aanbod van parttime vacatures en zo mogelijk doorverwezen naar de uitzendbureaus.

Bij het sturen op parttime werk zien we echter ook nog belemmeringen:

- Het niveau van de werkzoekende(n)/uitkeringsgerechtigde(n) ligt over het algemeen een stuk lager dan de vraag in de vacatures;
- Uitzendbureaus schrijven werkzoekende(n)/uitkeringsgerechtigde(n), buiten de speeddates, niet meer in. De dienstverlening bij de uitzendbureaus loopt grotendeels via de internet site van het betreffende bureau en dat kan belemmerend werken;
- Betaaldatum uitkering en de verrekening van de parttime inkomsten.

#### *Toelichting verschuiven betaaldatum*

Het verschuiven van de betaaldatum heeft tot doel om belemmeringen voor uitkeringsgerechtigde(n) om parttime werk te aanvaarden weg te nemen. De wijziging van het aantal betaalmomenten in de week is onderdeel van het nieuw in te richten werkproces uitkeringen, waarbij tevens gekeken wordt naar de inzet van personeel. Dit is nog in ontwikkeling. Er wordt wel meer gewerkt met het flexibel korten van inkomsten/meedenken met de uitkeringsgerechtigde(n). Bij het in mindering brengen van inkomsten op de uitkering zal, daar waar het kan, zoveel mogelijk meegedacht worden in oplossingen voor de uitkeringsgerechtigde. Hierdoor zou het aanvaarden van parttime werk voor de uitkeringsgerechtigden minder belemmerend werken.

#### *Beëindigen geblokkeerde uitkeringen*

Geblokkeerde uitkeringen die beëindigd kunnen worden, worden direct afgewerkt.

#### *Toelichting geblokkeerde uitkeringen:*

Niet alle uitkeringen die geblokkeerd staan worden beëindigd. Op dit moment sturen we op het terugbrengen van geblokkeerde uitkeringen die langer dan 2 maanden geblokkeerd staan. De reden dat hierbij niet is gekozen voor een maand heeft te maken dat binnen een maand niet altijd duidelijk is of het recht op uitkering kan worden beëindigd (nog onduidelijkheid over hoogte inkomsten). Daarnaast leidt het meteen beëindigen van de uitkering tot meer administratieve lasten voor de uitkeringsgerechtigde en organisatie.

#### **DOORLOOPTIJD AFHANDELING AANVRAAG**

De doorlooptijd is sterk verbeterd. Binnen Senzer werd in juli 2015 bij 51% van de aanvragen binnen 4 weken beschikt, tegenover 91% in juli 2016. Ook werden er in juli 2016 minder beschikkingen buiten de wettelijke termijn van 56 werkdagen afgegeven (2%) tegenover 22% in juli 2015.

% doorlooptijd aanvraag in kalenderdagen	jul 2015	aug 2015	sep 2015	okt 2015	nov 2015	dec 2015	jan 2016	feb 2016	mrt 2016	apr 2016	mei 2016	jun 2016	jul 2016
binnen 7 kalenderdagen	16	16	16	18	19	19	22	25	29	33	39	46	45
binnen 7 - 14 kalenderdagen	16	16	17	17	18	18	20	20	21	24	23	22	23
binnen 14 - 21 kalenderdagen	10	10	11	11	10	10	11	13	13	14	14	15	14
binnen 21 - 28 kalenderdagen	9	9	9	9	8	9	9	9	9	10	11	10	9
binnen 28 - 35 kalenderdagen	7	7	7	7	7	7	7	6	6	5	5	4	4
binnen 35 - 42 kalenderdagen	8	8	8	8	8	8	7	7	7	6	2	1	1
binnen 42 - 56 kalenderdagen	12	11	11	11	11	10	9	9	7	4	1	1	2
langer dan 56 kalenderdagen	22	23	21	19	19	19	15	11	8	4	5	1	2

Bron: Divosa benchmark

Dit betekent voor de bedrijfsvoering dat het werkproces 'afhandeling aanvragen' steeds beter onder controle is en weet de aanvrager sneller waar hij/zij aan toe is. Daarnaast hoeven er minder voorschotten verstrekt te worden waarbij het risico aanwezig is dat de aanvraag uiteindelijk toch nog wordt afgewezen en het voorschot alsnog moeten worden teruggevorderd.

#### VERLAGING ONTHEFFINGEN ARBEIDSVERPLICHTING

De Participatiewet (PW) en andere aanverwante regelingen legt in beginsel aan iedereen de verplichting op om naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en te aanvaarden. Wanneer werkzoekende(n)/uitkeringsgerechtigde(n) om medische of sociale redenen niet beschikbaar zijn voor arbeid dan kan om die reden een ontheffing worden verleend van de arbeidsverplichting.

In 2015 constateerden we dat een belangrijk deel van het bestand een ontheffing had voor de arbeidsverplichting (inclusief partners: 21%). Dit percentage lag bij ons op dat moment aanzienlijk hoger dan bij de overige gemeenten van de benchmark (14%). De vraag is nu of ons bestand zo afwijkt van dat bij andere gemeenten of dat wij "makkelijker" tot een ontheffing overgaan.

#### Ingezette acties:

Het bestaande beleid hoeft niet te worden heroverwogen. Deze biedt voldoende ruimte om als organisatie actief te acteren op de "arbeidsverplichtingen".

- Voor de doelgroep alleenstaande ouders geldt dat zij op verzoek een ontheffing kunnen krijgen van de arbeidsverplichting. Wordt dit verzoek door de werkzoekende/uitkeringsgerechtigde zelf niet gedaan betekent dit expliciet dat er geen automatische ontheffing wordt verleend;
- Elke ontheffing die wordt verleend wordt vooraf afgestemd met de eigen teammanager;
- Alle ontheffingen die in het verleden in bulk zijn verstrekt moeten, middels een tussentijds heronderzoek, worden herzien. Dit als startpunt voor een specifieke beoordeling op ontheffing, waar overigens zeer terughoudend mee moet worden omgegaan;
- Onderzocht wordt of bestaande ontheffingen (zowel arbeids- als re-integratie ontheffingen) op basis van de juiste gronden zijn verleend.

Ontheffing arbeidsplicht	jul-15 2015	aug 2015	sep 2015	okt 2015	nov 2015	dec 2015	jan 2016	feb 2016	mrt 2016	apr 2016	mei 2016	jun 2016	jul 2016
Asten	44	47	44	40	44	38	37	31	29	28	30	31	28
Deurne	77	77	73	80	81	67	72	76	70	63	56	58	53
Geldrop-Mierlo	157	150	147	141	143	126	121	115	106	96	102	104	95
Gemert-Bakel	176	174	171	163	161	149	140	122	117	110	102	103	98
Helmond	615	597	562	539	556	475	475	460	451	423	426	425	384
Laarbeek	42	44	39	35	39	34	36	33	31	29	29	29	29
Someren	57	58	58	68	72	41	42	41	44	40	42	40	34
<b>Senzer</b>	<b>1.167</b>	<b>1.149</b>	<b>1.094</b>	<b>1.066</b>	<b>1.095</b>	<b>930</b>	<b>923</b>	<b>878</b>	<b>847</b>	<b>788</b>	<b>786</b>	<b>790</b>	<b>722</b>

Bron: Divosa benchmark

De inzet van bovengenoemde acties heeft voor Senzer als resultaat dat er in juli 2016, 38% minder ontheffingen waren dan in juli 2015 (inclusief partners).

Door bovenstaande acties is het percentage ontheffingen voor de arbeidsverplichting bij Senzer teruggelopen naar 13.6%. Ten opzichte van het landelijk percentage in juli 2016 (13.4%) is er nu nog maar sprake van een klein verschil.

#### INCASSO / TERUGVORDERING EN VERHAAL

Terugvordering per maand per gemeente	jul 2015	aug 2015	sep 2015	okt 2015	nov 2015	dec 2015	jan 2016	feb 2016	mrt 2016	apr 2016	mei 2016	jun 2016	jul 2016
Asten	1.427	10.049	2.737	10.915	1.369	-10.797	3.593	1.284	3.797	6.294	2.253	2.294	1.846
Deurne	46.715	9.419	12.075	10.931	16.133	-21.158	13.789	6.572	6.423	31.039	12.731	15.993	7.419
Geldrop-Mierlo	15.813	6.721	12.402	47.568	11.620	-16.546	10.223	7.291	24.344	15.148	11.264	26.509	9.215
Gemert-Bakel	5.274	5.813	7.665	21.714	23.879	-2.477	9.148	5.425	5.903	7.944	4.619	7.883	4.131
Helmond	59.343	41.184	89.158	59.796	94.792	50.595	28.195	36.889	47.377	85.644	55.175	43.485	52.833
Laarbeek	5.826	7.039	3.492	3.047	23.713	-4.217	2.640	18.362	2.729	12.948	3.908	1.348	2.537
Someren	7.202	1.499	10.213	18.110	9.320	22.559	1.174	1.390	1.647	4.443	2.413	1.907	3.181
<b>Senzer</b>	<b>141.601</b>	<b>81.725</b>	<b>137.742</b>	<b>172.080</b>	<b>180.825</b>	<b>17.959</b>	<b>68.762</b>	<b>77.213</b>	<b>92.219</b>	<b>163.461</b>	<b>92.363</b>	<b>99.420</b>	<b>81.161</b>

Bron: GWS4ALL

Terugvordering is een belangrijke component in de berekening van de netto gemiddelde jaaruitkering. In bovenstaande tabel zijn de teruggevorderde baten over een jaar per maand weergegeven. Omdat het regelmatig voorkomt dat er bij een individuele gemeente grotere bedragen kunnen binnenkomen is het moeilijk om gemeenten te vergelijken.



### *Ingezette acties bij Terugvordering en Verhaal*

Voor wat betreft terugvordering en verhaal zijn de volgende acties ingezet:

- Debiteuren: uitbreiden van de frequentie van de belavonden naar 1 keer per week bij debiteuren zonder actieve uitkering;
- Vorderingen: alle vorderingen die niet door de afdeling zelf kunnen worden geïnd worden in handen gegeven van deurwaarders;
- Alle op het gewenste/maximale niveau betalende debiteuren zonder actieve uitkering die conform afspraak betalen zijn onder controle;
- Kwaliteitsslag vaststellen, opleggen en verrekenen terugvordering bij de werkzoekende(n)/ uitkeringsgerechtigde(n) met klantrelatie.

### *Toelichting uitbreiding frequentie belavonden:*

De belavonden worden gehouden na elk moment van het vervallen van betaaltermijnen. Na inventarisatie wordt tijdens de belavonden contact opgenomen met de debiteuren die niet hebben betaald binnen de betaaltermijnen. Tijdens die belacties worden afspraken gemaakt om de betalingsachterstand in te lopen dan wel wordt gezien of er andere betaalafspraken moeten worden gemaakt omdat de debiteur in een tijdelijke financiële situatie verkeerd dat betaling van de oude betaalafpraak niet kan worden nagekomen. Daarnaast wordt er in de avonduren (maar ook gewoon tijdens werkdagen), indien noodzakelijk i.v.m. binnengekomen signalen, tussentijds nog telefonisch contact opgenomen met debiteuren om nadere afspraken te maken over een betalingsregeling die voor beide partijen acceptabel en redelijk zijn.

### *Toelichting vordering in handen van deurwaarder:*

Alle vorderingen die niet door de afdeling zelf kunnen worden geïnd worden in handen gegeven van deurwaarders.

- Aantal verwijzingen in juli 2015 : 249 zaken in behandeling bij deurwaarder
- Aantal verwijzingen t/m juli 2016 : 315 zaken in behandeling bij deurwaarder

Het aantal zaken dat in behandeling is gegeven bij een deurwaarder is in de periode juli 2015 t/m juli 2016 met 26,5% toegenomen.

De reden van deze toename komt doordat uit onderzoek is gebleken dat er debiteuren zijn waarvan geen vermogen of inkomen bekend is en/of geen vrijwillige betalingsregeling is overeengekomen. Bij een deel van deze zaken heeft de deurwaarder alsnog een betalingsafpraak kunnen maken. De zaken waarbij de deurwaarder ook geen betalingsafpraak heeft kunnen maken, blijven nog enige tijd gemonitord door de deurwaarder i.v.m. mogelijke toekomstige betalingsafspraken.

### *Toelichting debiteuren zonder actieve uitkering zijn onder controle*

Alle niet (conform afspraak) betalende debiteuren worden op signaal en daarnaast jaarlijks opnieuw onderzocht middels heronderzoeken, waarbij o.a. de draagkracht opnieuw vastgesteld/bijgesteld, onderzoek wordt gedaan naar vermogen, naar verblijfplaats bij onbekende verblijfplaats en tevens wordt gezien (in nauw overleg met deurwaarders) in hoeverre inning in het buitenland mogelijk is. Betaalafspraken moeten zo hoog mogelijk worden bijgesteld. Hiertoe is een projectmatige aanpak gestart bij betaalafspraken, die momenteel nog onder de norm zitten. Deze herstelactie heeft tot doel de hoogst mogelijke betaalafpraak te realiseren. Het instrument internet-rechercheren (onderzoek naar vermogen en/ of woon- en verblijfplaats) is ingezet en een medewerker is hiertoe opgeleid.

### *Toelichting kwaliteitsslag terugvordering*

Het consequent vaststellen, opleggen van een terugvordering en verrekenen bij uitkeringsgerechtigden die nog wel een klantrelatie hebben wordt bij de uitkeringsspecialisten gelaten. Hierbij wordt een kwaliteitsslag gemaakt onder verantwoording van team Juridische Uitvoering & Interne Controleteam IO. Deze afdeling beoordeelt periodiek de kwaliteit van de verrekening en verwerking van de vorderingen. Indien hier aanleiding toe is wordt het resultaat besproken met de betreffende uitkeringspecialist.

## Prognose Centraal Planbureau m.b.t. de landelijke bijstandsontwikkeling tot 2021.

Het Centraal Planbureau (CPB) voorspelt dat het aantal bijstandsuitkeringen in 2016 verder zal toenemen en landelijk zal uitkomen op 415.000, ruim 1% hoger dan een eerdere raming van het CPB.

Divosa gaat er, net als het CPB, vanuit dat het aantal uitkeringen blijft stijgen. Belangrijke redenen voor de toename zijn de (snellere) doorstroom vanuit de WW en de instroom van statushouders en personen die voorheen beroep konden doen op de Wajong of Wsw.

Opmerking Senzer:

*De aanname van het CPB voor 2016 is nog aan de lage kant omdat het CBS, over de eerste 7 maanden van 2016, al op een gemiddeld volume uitkomt van 442.000 bijstandsuitkeringen.*

Voor de middellange termijn verwacht het CPB een toename van het aantal bijstandsuitkeringen. Bij ongewijzigd beleid piekt het aantal in 2019 en 2020. Pas in 2021 zal het aantal naar verwachting licht dalen.